

שותו עמידתו מאחרי הדוכן, כפי שרק אלה שישבו מתחתיו יכלו לעקוב אחריה. הוא לא יכול היה למצוא לעצמו נקודת מישען קבועה אחת. במשך כל הנאום הוא העביר את כובד משקלו מרגל לרגל. רק מעטים הבחינו כיצד בתנועה רפי לכטיבית, תוך כדי נאום, הוא היפנה לפתע את ראשו בזווית כזו ממנה יכול היה להגיר גיב מבט חסוף לעבר שמעון פרס, כאילו כדי לראות איזה רושם עושים עליו דבריו.

פרס לא היה מרשה לעצמו לעולם לעי שות תנועה מעין זו. אין ספק שבג רבין ולבנתו לא תיכנן אותה. היתה זו פנייה בלתי רצונית, אולי אפילו בלתי מודעת, אבל אנושית מאין כמוה.

ברגע שלפני העלייה לזירה, הגיב רבין מבטים לעבר היריב כדי לראות אותו ולבחון את צורת עמידתו שלו במצב של לחץ. באותו רגע דמו השניים לשני מתי אגריפים היושבים בתי פינות זירת הרי אגרוף, האחד שיחק את המנצח בבתוח, הממתין רק להנחיה ונקאאט ליריבו. הרי שני, רבין, הגיב מבטים בוחנים, שקשה היה לגלות אם יש בהם חשש. זה היה יתרונו הגדול על שמעון פרס. הוא היה אמיתי.

רבין בכנות — פרס בפאתוס

ותו מחזה, במהדורה מותחת יותר, חזר על עצמו למחרת היום. כשעלו שני המועמדים לנאום את נאומיהם הבחירה שלהם בפני צירי הוועידה.

כאשר דיבר רבין ראשון, כפי שהעלתה קוביית-המלך, הקשיב לו ששמעון פרס מ" בלי להניד עפעף ומבלי ששריר אחד ינוע בפניו. כשפרס דיבר, התנהג רבין ככל ציר אחר בוועידה. הוא הקשיב, חיך, העלה על פניו הבעות שניתן היה לפרשן כליגולו, החליף הערות-ביניים עם הדיבר בים לידו ועם הצלמים שחצצו בינו לבין הבמה.

גם הפעם הוא התגלה כחסר-מנוחה. אם כי לא חסר-ביטחון. הוא שילב במקום מושבו רגל על רגל, שכוהא מחליף מדי פעם את מצב הרגליים.

בעת הנאומים שוב נפערו ההבדלים שבימינה האישיות של השניים. רבין דיבר בכנות, פרס בפאתוס. מתיחותו של רבין התבטאה בטון דבריו ובתנועותיו העצבי גיות. זו של פרס נשפכה במפלים של זועה שכיסו אותו מקודקדו ומטה.

הניגודים הקיצוניים באו לידי ביטוי אחר רי שנפל הפור. פרס המובס ניסה להסתיר את אכזבתו, כאילו אינה תכונה אנושית. שוב חזר אל הפהוה של סנטר-על-אצבעות משולבות. גייס את כל חיכוכו המלאכותיים כדי להעמיד פנים של אדם שלי וקריר. רק ההשתקפות העגומה בעיניו ביטאה את מה שהתחולל בקירבו באמת.

רבין שמח בניצחונו, על אף הפרש הוועיר בקולות. הוא חיך, יותר מאשר מקודם, הרצין וכמה טיקים נעלמו מזוויות פיו. אבל הוא לא צהל, אפילו לא נתן לקהל האזנים שהריע לו את ההצגה לה ציפה. אפילו פעם אחת לא נופף בידו לבהחיות. הוא לא מצא את הדרך להודות במחווה חיצונית כלשהי לאלה שנתנו בו אמון.

כלגם ציפו שהוא יביע ניהומיו למנוצח, כמקובל. רבין הסתפק במשפט: "כל טוב גם לי ששמעון". אפילו ברגע הניצחון שלו לא היה מסוגל לשקר ולהמריד-פנים. כללי העסקי המקובלים בין פוליטיקאים ועסקני מישלוח אינם מוכרים לרבין. אלה המכירים אותו מקרוב טוענים כי גם אם ילמד את כל הגיונותי היפים לאירועים מסוג זה, הוא לא יוכל לסגל אותם לעצמו. המיכאניזם הפנימי שלו פוטה לא בנוי לזה. העיד עליו אחד ממקורביו.

"הוא היה תמיד טיפוס כזה", סיפר על רבין חבר זמין. "במסיבות של הפלמ"ח הוא לא היה שקי. פעם, הכל אצלו מתרחש בפנים. אבל אפשר לדעת בדיק מה קורה. הוא אינו מסוגל להסתיר זאת." עם כל זאת איכות רבין את יריבו שציפו כי יישבר במצב של לחץ, כפי שנטען עליו אירע בעבר. מהגיהנום הפרטי שבעבר עיו יצא רבין בניצחון אישי.

מילפת העבודה לא בהרה לעצמה אולי את המועמד הטוב ביותר לראשות הממ" שלה. מבחינת כוחו האלקטוראלי, אבל היא בחרה ללא ספק את המועמד האנושי, הכן והאמין יותר.

במדינה

הונאות

הערפד הפרטי של שמוליק

הצייר התגרש וירד מן הארץ — וירדו, נכדיה"ל, מערב למונותיו, נאמץ לשלמם תחתיו

אתם הורסים את חייו של נה"ל קראה האשה, רינה בן-זכאי. פקיד ההוצאה-לפועל לא ניראה נרגש במיוחד מן ההכרזה, ש- נאמרה בקול כימעט היסטרי, "בעלך הוא ערב", הסביר לה בקול שלי, "עכשיו עליו לפרוע את שטרותיו."

מן הצד צפה בסצנה הדרמאטית שמואל ("שמוליק") בן-זכאי (40), הוא נרכן כי כיסא-הגלגלים שלו, עצם עניניו, פלט אנחה עמוקה ומילמל: "ככה מסדרים חברים? ככה עושים לחברים?" תחילתה של הפרשה המוררה, לפני כשנה וחצי, שמוליק בן-זכאי, בחור נאה, נכה מילחמת-סיני משותק בשתי רגליו ורתוק לכיסא-גלגלים, אירגן או בביתו, כרחוב יצהר ברמת-השרון, תערוכת תמונות של הצייר התלא-אביבי אריה הרפו.

אופי מנוגד, היכרותו עם הצייר הרפו היתה, לגבי שמוליק, שלב במסגרת שיר קומי החברתי, השנים התיידדו כמהרה. אחרי התערוכה התהדקה הידידות עוד יר תר, ושמוליק אף ביקר פעמים אחדות ב- שטודיו של הרפו ביפו-העתיקה. גם הצייר ביקר פעמים אחדות בביתם של שמואל ורינה. אולם הידידות החדשה לא החזיקה מעמד זמן רב. השניים גילו כי הם בעלי אופי מנוגד. בעוד ששמוליק הוא איש

צייר הרפו ניצול אסדור

מישפחה מסודר ומאורגן, שחינו עם אשתו, בנו, בתו וכלבו מתנהלים על מיינוחות, חייו של הצייר התרופס בן 44, הנהוג להתהדר בלבוש סגנוני בולט, הם סעיה את גדולה.

לפני שנתיים החליט הרפו להתגרש מאשתו הנשיה, אסתר, אסבנו. זו לא יכלה עוד לשאת את סיפורי-הרכילות ש- זרמו לאוזניה, לא אודות החתיכות החד- שותי-לבקרים של בעלה, אריה, מצידו, אס- סבל את "מרובעותה", כפי שהתבטא. אס- חר עזבה את ביתם המשותף בבתיים ועברה עם שני ילדיה, האחד מנישואיה הראשונים, לבית אמה.

אחרי חודשים ארוכים של דינוים בבית הדין הרבני, שהדיהם הגיעו גם לעיתונות, הוסכם כי אריה ישלם לאשתו מדי חודש דמי-מונות בסך 1600 לירות. הוא המשיך בהילולה הגירושין שלו זמן רב אחרי מסיבת-הגירושין הגדולה שערך.

"לא תשלם פרוטה!" עד שיום אחד החליט הרפו לשנות את חינו מן הצדה אל הקצה. "אני נוסע לחו"ל. יש לי שם קשרים ואני אכבוש את כל העולם!" ביר שר למכרו ולידידיו, שביניהם כבר לא נכלל שמוליק בן-זכאי, הניסעה עמדה להתבצע בחודש מארס אשתקד אולם פקיד המכס בנמלה-העופה בן-גוריון הרדיע ל- אריה המופתע, "יש צריע-כוכבי-צאה-המך" הארץ נגדך. הצו הוצא לבקשת אשתו, אריה מיהר לבית גרושתו, אך שם לא עזרו לו כל תחנוניו והסבירו, "אני יודעת שלא תשלם לי פרוטה אחרי ש-

תצא מהארץ ולא יהיו לך יותר רבנים על הראש, הבהירו לו אסתר הנאה. היא דרשה ממנו שיוציא כתבי-ערבות על סך של 1600 לירות בחודש, בחתימת שניים, ורק לאחריו תבטל את הצו. אלא שלא היתה זו משימה קלה עבורו למצוא שני ערבים מתאימים, מה-גם שהצהיר בריש-גלי כי לא ישוב לארץ בשנים הקרור בות. בין ידידיו הציירים לא מצא את ישועתו. "אנחנו הכרנו אותו", מספרים את ידידיו כיום, "וידענו שהוא עובד את הארץ לתמיד. ידענו שאיש לא יראה ממנו גרוש."

ואז נזכר אריה בבתרו מרמת-השרון. הוא פנה אל שמוליק, וביקשו שיערוב לו שמוליק הסכים וחתם.

למחרת היום הוצא כתבי-הערבות המכור קש, כשהעברה השנייה היא צעירה אל- מזונית, ידידה של אריה. יומיים אחר-כך כבר נחת בנמלה-העופה בניו יורק.

"אשתי חונקת אותי!" אולם בני- יורק לא המתין לו איש. הוא רכש לעצמו דירה קטנה באחד מרבעי-האמנים בעיר, ומרבית חבריו החדשים היו אמנים יש- ראלים בינוניים שירדו מן הארץ, או סטודנטים, חודשים אחדים, "אכל" את הסכונותיו. לצייר כמעט שלא הצליח, ו- מרבית הציורים שברשותו היו אלה ש- הניא עימו מהארץ.

כשהצליח כבר לארגן לעצמו תערוכה, בגלריה קטנה בשדרה השישית, לא הצליח למכור אלא תמונות מעטות. כאחוזי חבריו החדשים התלונן על מצבו הכספי הקשה. למרות זאת המשיך לשלוח ארצה מדי חודש 160 דולר. "אשתי-לשעבר חונקת אותי" לא חדל להתלונן.

וגם הפעם באה לו הישועה מכיוון בלתי- ופוי. באחד משיטוטיו האינסופיים בין הגלריות הניו-יורקיות פגש בזמרת היש- האלית שחורת העיניים והשיער, עליוה עיוקרי, שהגיעה לניו-יורק לפני שנים אחדות בעיקבות אהבתה לאמרנן ששון רביצאן.

האהבה בין הצייר המתוסכל והזמרת פרחה מייד. הם עברו להתגורר יחד, עליזה הופיעה בערבים במועדוני-הילה ישראלים, ואריה החל מצייר ואף מכר אחדות מתמו- נותיו, בעזרת קשריה של ידידתו.

לאן הולכת הקיציבה? בחודש יולי אשתקד חדלה להגיע קיציבתה החודשית של אסתר הרפו. היא נקלעה למצב קשה. מצד אחד הגיעו לאוזניה שמועות כי בעלה לשעבר חי באמריקה עם הזמרת, המרבה להופיע. בנוסף, היא הכירה אישית את שמוליק, הערב לכספי המזונות שלה. מאידך, מאחר שלא עבדה, נותרה ללא פרוטה.

לאחר לבטים רבים פנתה למישרדי הר הוצאה-לפועל. את הערבה השנייה לא הצ- ליחו אלה לאתר. את שמוליק בן-זכאי הם איתרו, דיווחו לו על מצבי-הביש שאליו נקלע, ואילצוהו לשלם מדי חודש 1600 לירות לאסתר הרפו.

"ככה זה נמשך כבר חצי שנה. בינתיים שילמנו כבר קרוב לעשרת-אלפים לירות", מספרת רינה, אשתו של שמוליק, "כל הקיציבה ששמוליק מקבל ממישרד-הביטחון הולכת ישר לאשת הצייר!" הניסיונות ליצור קשר עם אריה הרפו בחו"ל עלו עד כה בתהוה. גישה של רינה בן-זכאי הוא ערד-דין המתגורר ועובד בלוס-אנג'לס אך גם גניסיונותיו שלו לאתר את הצייר, לא הועילו.

ידידיו של הרפו בארץ, שאיתם הוא מקיים קשר-מיכתבים ובלתי-קבוע, כתבו לו על כך והציעו לו לחזור ארצה כדי "לסגור את העניין". "זה רק עניין של כסף", השיב הוא לפניו. "אני אסדר את הכל. יהיה בסדר." אולם הפרשה לא הס- תיימה. להיפך, היא הסתככה עוד יותר. "אנחנו משועבדים!" שמוליק בן- זכאי, המאושפו בימים אלה בבית-החולים על שם שיבא בתל-השומר, לצורך ניתוח בגיסיון ליישר אחת מרגליו המשותקות. התכוון לצאת את הארץ יחד עם נבחרת הנכים של ישראל בכדורסל, לסיכוב מיש- אקיים בחו"ל בעוד כחודשיים. אך אנשי ההוצאה-לפועל כבר הסתיקו לאיים עליו כי יציאו נגדו צריע-כוכבי-צאה-המך-הארץ. "במיקרים כאלה אין ברירה", מסביר פקיד ההוצאה-לפועל, "אריה הרפו, החייב, נני- למצוא. בן-זכאי הוא האיש היחיד היכול להבטיח את מימוש כתבי-הערבות. לפיכך